

MAGYARÁG

1939. Nov. 13

VIII. No. 315

2 lei

Talajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDENE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

Lezárták a belga-német határt

(Brüsszel. Stefani). Szombat reggel Aachen és Eupen között a belga-német határt lezárták.

(London. Reuter). Az angol tájékoztató minisztérium cáfolja azt a hírt, hogy az angol konzulátusok felszólították a Belgiumban és Hollandiában élő angol állampolgárokat, hogy térjenek vissza hazájukba. Cáfolja az angol tájékoztató minisztérium azt a hírt is, hogy a német kormány formális követeléseket terjesztett volna a holland kormány elé.

(Brüsszel. Reuter). Belgiumban több csatornát, amelyet huszonnégy órával előbb lezártak, ismét megnyitottak a forgalom előtt. Hollandiában egyébként a nyugalom helyreállt.

A német kormány ismételt nyilatkozatában kifejtette, hogy Németország tiszteletben óhajtja tartani Belgium és Hollandia függetlenségét. Belgiumban ettől eltekintve,

az elővigyázati rendszabályok kerestülvitelét folytatják.

Egy olasz lap szerint

November 15-én szállja meg a német hadsereg Hollandiát?

Előzőleg az országot német protektorátus alá akarják helyezni

(London. Reuter). A Tribune egy amszterdami jelentést közöl, amely szerint a német haderő november 15-én Hollandia megszállására készülne. Ezt megelőzőleg a német kormány proklamálná Hollandiát illetőleg a német protektorátusságot. Hollandiában a lap szerint úgy vélik, hogy a németek Belgium semlegességének a megsértésére is törekszenek s ebben az esetben a két megtámadott állam a szövetségesek, Franciaország és Anglia segítségét kéri.

A londoni Reuter jelentéssel szemben a Haagsche Kourant holland lap azt írja, hogy a lap berlini levelezője előtt illetékes német körök a leghatározottabban cáfolták, mint ha a német hadvezetőségnek szándékai lennének Hollandiát illetőleg. E cáfolat még arra is kitér, hogy a német hadvezetőségnek még a franciák ellen indítandó támadás-

ra sincs szándékuk. Illetékes helyen kifejtették egy holland lap munkatársa előtt, hogy mindaddig, amíg Hollandia szigorúan betartja a semlegesség elveit, német részről nincs mitől tartania.

A német nyilatkozat kitér még arra is, hogy a holland külügyminiszter legutóbbi szavai igen kedvező fogadtatásra találtak Berlinben s ugyan csak kedvező hatást váltott ki, hogy Vilma királynő volt az első uralkodó, aki Hitler szerencsés megmenekülése miatt örömeit tolmácsolta.

(Páris. Havas). A dán Abendblatt című lap jelentése szerint a nagy német offenzíva ma vagy holnap éjszaka indul meg.

Aláírták a román-török fizetési egyezményt

(Buuresti. Rádió). Pénteken Ankarában aláírták a román-török clearing és fizetési egyezményt.

A Szovjet távirati iroda éles támadása Finnország ellen

Miért vezényeltek a finnek újabb hadosztályokat a határra?

(Helsinki. MTL). A finn közoktatásügyi miniszter kifejtette, hogy a moszkvai tárgyalások még sokáig elhúzódnak, miután a két kormány nem talált még megfelelő alapot a megegyezésre.

(Helsinki. Stefani). Az olasz távirati iroda ezzel szemben úgy értesül, hogy a finn-szovjet tárgyalások tuljuttak a legkényesebb ponton és remény van a megegyezésre. A

helsinki egyetemet újra megnyitják.

(London. Reuter). A Times diplomáciai levelezője szerint a finn-szovjet tárgyalások során az ellentéteket a ladvai tótól a finn öböljig terjedő finn erősítési vonal képezi. A szovjet véleménye szerint ezt az erősítési vonalat el kell távolítani, mert az állandó támadási fenyegetést jelent Leningradra.

Merényletet kísérelt meg egy örült Faruk egyiptomi király ellen

(Kairó. Havas). Pénteken egy férfi merényletet kísérelt meg Faruk király ellen, akit Mosheeből visszatért. A merénylet elfogták. Kiderült, hogy örült.

(Páris. Havas). A francia egyiptomi követségen a Franciaországban élő egyiptomiak kifejezték a nagykövet előtt szerencsekívánataikat Faruk király megmenekülése alkalmából.

„A német nép megtanult győlni és a pokol ellen is győzni fog”

Hess gyászbeszéde a müncheni temetésen

(Berlin. DNB). A német távirati iroda a müncheni bomba merénylet áldozatainak temetéséről a következőket jelenti:

Hitler Hess Rudolf és Wagner körzetvezető társaságában érkezett a temetésre. A rokonok sorfala között a koporsókhoz ment, ahol Hess helyezte el a párt koszorúját.

A gyászbeszédben Hess többek között a következőket mondotta:

— A német nép most megtanult győlni. A csoda, mely a Vezért megmentette, megerősítette hitünket. A Vezért a Gondviselés mentette meg, mert ő adta nekünk. Ellenségeinknek ezt üzenjük: el akar tátok venni Vezérünket, közelebb hoztatok őt hozzánk. Meg akartátok rendíteni hitüket és sohasem bíztunk jobban a győzelemben, mint

most.

Győzni fogunk, még ha poklot vonultatják is fel ellenünk.

A győzelem a miénk — és a győzelem a halottaink iránti elismerés.

A temetés után Hitler a kórházban meglátogatta a sebesülteket, majd a merénylet színhelyére ment és meghallgatta a vizsgálóbizottság részletes jelentését.

Légiriadó volt Berlinben
— tévedésből

(Berlin. DNB). Berlinben szombaton délután 5 órakor a keleti körzetben légiriadó volt. A lakosság elfoglalta helyét az óvóhelyeken. Mint utóbb kiderült, a légiriadó téves volt s a szirénák két vezetéke érintkezése miatt születtek meg.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

„Az erő a szövetségesek oldalán van“

LEBRUN;

„Egységesen küzdünk azért a célért, amelyért az Ismeretlen Katona meghalt“

Franciaországban, Angliában és Belgiumban minden különösebb ceremónia nélkül ünnepelték meg a fegyverszünet évfordulóját

(Páris. Havas). Szombaton a háborús helyzetre való tekintettel különösebb katonai parádé nélkül zajlott le az Étoilon a fegyverszünet évfordulója, az Ismeretlen Katona sírja előtt. Az ünnepélyen résztvettek a francia kormány tagjai, s Lebrun köztársasági elnök helyezte el Franciaország koszorúját az Arc de Triomphe előtti síremlékre.

A francia köztársasági elnök ez alkalommal beszédet mondott. Az elnök beszéde elején kitért arra, hogy ebben a pillanatban a fegyverszünet megkötésének évfordulóján a gondolatok nem szálltak az elmúlt háború dicsősége felé. Európára ismét rászakadt a háború borzalma, veszélyeztetve van államok szabadsága és függetlensége s a világ békéjét és biztonságát rosszakaratú erők bolygatták meg. Franciaország nem nézhette tétlenül az eseményeket, nem nézhette tétlenül, hogy Európát ismét romokba döntse és kötelezettségeire, adott szavára való tekintettel felvette a harcot.

— A háború az erő kérdése — jelentette ki Lebrun — s az erő a mi oldalunkon van.

Az elnök ezután kifejtette, hogy Kanadától Indiáig, Afrikától Ausztráliáig népek sora segíti a szövetségeseket.

— A tulajdonképpen ismét az erőszak fegyveréhez fordultak, — folytatta Lebrun, — ám a nyugati demokráta hatalmak ellenállnak ennek az erőszaknak, hogy biztosítsák Európa nyugalma, igazi békéjét s hogy olyan biztonságot teremtsenek, amelyben mindenki ragaszkodik az adott szó szentségéhez. A nyugati hatalmak célja az, hogy olyan atmoszférát teremtsenek, amelyben a kisállamoknak nem kell megkockáztatni függetlenségüket és szabadságukat. A szövetséges hatalmak ereje nagy.

A köztársasági elnök beszéde végén erős összefogásra hívta fel a polgárság figyelmét, majd beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Egységesen küzdünk azért a célért, amelyért egykoron meghalt az Ismeretlen Katona.

Az Ismeretlen Katona emlék műve előtti ünnepségen az angol hadsereg képviselői is jelent voltak Gorth generálissal az élükön.

(Brüsszel. Havas). Brüsszel-

ben Lipót belga király helyezte el a belga nép koszorúját az Ismeretlen Katona sírjánál. (London. Reuter). A fegyverszüneti évforduló alkalmával nem volt katonai parádé.

Elborította a tenger a holland szántóföldeket. Szigorúan bevizsgálják a venloi határincidensét

(Amszterdam. HTI). Hivatalos jelentés szerint a holland kormány a venloi határincidens szigorú bevizsgálását kérte a német kormánytól. A holland kormány maga részéről kijelentette, hogy minden igyekezetét latbaveti az incidens bevizsgálására.

(Amsterdam. Reuter). Mint mindig, nagy veszély esetén, a hollandok most is a vízhez fordultak segítségért. Megnyitották a zsilipeket és a tenger árja elborította a szántóföldeket, amelyeket annyi nehézség árán tettek termékennyé. Rendkívül súlyos kell, hogy legyen a veszély, ha ehhez az eszközhöz folyamodtak, mert az elöntött földek — a víz visszahúzódása után sem lesznek használhatók. A víz

Víz alá kerül Doorn is, Vilmos császár lakhelye

(Hága. Reuter). A hágai angol és amerikai nagykövetségek egyelőre nem hivatalosan tartózkodó angol és amerikai állampolgárokat, hogy a nemzetközi helyzetre való tekintettel hagyják el az országot. A felhívást a követ-ségek egyelőre nem hivatalos formában, írásban, hanem csak szóbelileg közölték az érdekeltekkel.

A holland kormány óvintézkedései tovább folynak. Az óvintézkedések közül a legfontosabb a Zuidersee előtti mintegy nyolcvan mérföldes sávnak víz alá bocsátása. Ezen a területen fekszik Doorn is, Vilmos császár lakhelye. A jelentések szerint ezt a területet nem tengervízzel árasztják el, hanem a Maas és a Rajna gátjainak megnyitása által folyóvízzel.

Collijn holland miniszterelnök tegnap beszédet mondott, amelyben többek között a következő kijelentéseket

Elmaradt a 2 perces szünet. A templomokban istentiszteletek voltak. A királyi pár a Buckingham palotában rádiót hallgatva az egyik istentiszteletet. A házakat fellobogózták s kitűzték a francia színeket is.

Élelmiszerjegyek Belgiumban

(Brüsszel. Havas). Szó van arról, hogy Belgiumban bevezetik az élelmiszerjegyeket. Az élelmiszer ellátás kielégítő s csupán előzetes rendszabályokról van szó.

Jugoszlávia korlátozza a benzinfogyasztást

(Belgrád. Avala). Jugoszláviában rendeletileg szabályozzák a benzinfogyasztást. Rövidesen bevezetik a benzinfogyasztás korlátozását.

Sieberseetől egészen az Északi tengerig védi Hollandiát a támadás ellen, több nagy várost pedig

a szárazföldi erődítések és a hadsereg védelmezi.

A holland hadsereg jelenleg 400 ezer főnyi és kizárólag defenzívára rendezkedett be. Veszély esetén a hadsereg még növelhető.

Hollandia 1831 óta nem viselt háborút.

te:

— Mi, hollandok reméljük, hogy semlegességünket most is, mint 1914-ben sikerülni fog megőrizni, de ebben nem vagyunk olyan bizonyosak, mint az elmúlt világháború kezdetén voltunk. Hollandia több, mint száz éve nem viselt háborút és ezért a holland nép szemében a háború nem is elvalóságszerűen. De, ha mi békés szándékuak vagyunk is, nem szabad elfelejtenünk, hogy egy háborút azért ránkényszeríthetnek és éppen ezért meg kell szoknunk ezt a gondolatot.

Németországban ma már az angolokat jobban gyűlölik, mint a zsidókat

(Koppenhága. Reuter). A koppenhágai Nationaltidende című lap berlini tudósítója arról számol be, hogy a német fővárosban az angolgyűlö-

ma már felülmúlja a zsidógyűlöletet is. Berlinben ma angol szót kiejteni, vagy angol újságot, könyvet olvasni, életveszélyes.

Mexikó súlyosan bünteti a fegyvercsempészeket

(Mexico City. Reuter). A mexikói hivatalos lapban megjelent a kormány semlegességi törvénye. E törvény rendelkezései szerint a fegyvercsempészetet 15—20 évi börtönnel büntetik.

Légiriadók Észak-franciaországban

(Páris. Havas). A francia főhadiszállás legújabb jelentése a következőket tartalmazza: helyi támadások tűzérségi tűz támogatása mellett. Erős légi tevékenység. Az elmúlt három nap folyamán az ellenség mind sűrűbben folytatta a levegőben felderítő tevékenységét az arcvonal, a Maginot vonal és Franciaország keleti része felett. Észak-Franciaországban az éjszaka folyamán több ízben volt légi riadó.

Elmarad

a Népszövetség közgyűlése

(Genf. Havas). A Népszövetség közgyűlésének december 4-re kitűzött ülése elmarad.

Visszarendelték a budapesti német katonai attasét

(Budapest. MTI). Wriede Theodor német katonai attasét, akit 1937-ben delegáltak ebben a minőségben a budapesti német követségre, s akit ez év áprilisában tábornokká léptettek elő, visszarendelték hazájába. A távozó német katonai attasé búcsúlatogatáson jelent meg Horthy Miklós magyar kormányzónál, aki a távozó attasénak magas érdemrendet adományozott. Wriede Theodor tábornok helyére Krafft Günther vezérkari ezredes delegálták.

Nem osztják ki ünnepélyes keretek között a Nobel-díjat

(Stockholm. STI). A Nobel-díj kiosztása alkalmából évenként szokásban volt ünnepséget ezidén nem tartják meg.

Felemelték a külföldi levelezőlapok bélyegilletékét

(Bucaresti). December 1-ől kezdődően a külföldi levelezőlapok bélyegilletékét 7 leiról 8 leire emelték fel. Ugyancsak felemelték 7 leiről 8 leire a 20 gramm alatti felülváltóredőket.

Nagyváradai megemlékezés héthársi Neumann professzorról, a nagy orvosról és igaz emberről

*

Nem a héthársi előnév volt az, amely Neumann professzort megkülönböztette a többi emberektől. Az előnevekre nem adott semmit. Ezek a dolgok dohosak, penészesek s egy orvosprofesszor csak a sterili dolgokat szereti.

Sokan, akik közeli ismerték a neves bécsi professzort, azt mondják, hogy héthársi Neumannnak a külseje rendezetlen volt. Tény, hogy a tükröt nem becsülte valami sokra. Természetes, hogy ilyen körülmények mellett azt sem lehetett ráfogni Neumann professzorra, hogy az orvostudomány bohémje volt. Ez a bohémiség csupán annyiban állott, hogy az orvostudományt szentnek és sérthetetlennek tartotta, az embereket azonban nem vette komolyan.

Lehet vajon az embereket komolyan venni?

Idős nagyváradai uriasz szony mesél Neumann professzorról.

— Évekkel ezelőtt történt, — mondja — Bécsbe kellett utaznom súlyos torokbajommal. Komplikált betegség volt s azt hittem, hogy sohasem lábaiok ki belőle. Pesten héthársi Neumann professzort ajánlották. Nagyon nehezen határoztam el magam erre az utra, mert egy bécsi professzor istszeteledija nem lehet éppen csekélység. Jövedelmem semmiképpen sem állott arányban ilyen gyógykezelésekkel, de a bécsi utnak meg kellett történnie. Amikor Bécsben a professzort felkerestem városi rendelőjében, azt hittem, hogy valamiféle palotában fogom találni a hírneves gégespecialistát. Csalódtam. A rendelője egészen egyszerű volt. Még jobban meglepett azután, amikor szemtől-szembe kerültem a kiváló orvosprofesszossal. Hogy szabatosan fejezzem ki magam, nem volt benne semmi professzori allűr. Ugy értem, hogy nem viselt császárkabátot, nem simogatta nagyképmen a szakállát. Nagyon egyszerűen fogadott, de annál szívéliesebben, annál emberibben. Első perctől kezdve éreztem, hogy ebben az emberben bizalmam van. Éreztem és tudtam, hogy ez az ember meg fog gyógyítani. Szóba hoztam előtte, hogy gégebajom évek óta kínozt, mindent megpróbáltam már és nem sikerült meggyógyulnom. A professzor mosolygott; megnyugtatót.

— Ilyen makacs gégebaj nincs is a világon. Mindjárt meg fogjuk nézni, hogy ho-

Régi olcsó árak

Legnagyobb választék!

Csak jó minőség

DEUTSCH Posztóáruház

„ELCTA” szövetek egyedüli lerakata

November 15-ike után nem adnak már személyazonossági bizonyítványt

Az igazolvány nélkül talált polgárokat szigorúan megbüntetik

A személyazonossági igazolványokkal kapcsolatosan dr. Clonta rendőrkezes megállapította, hogy a lakosság egy része még mindig nem tett eleget a személyazonossági igazolvány kiváltására vonatkozó rendelkezésnek. A rendőrkezes felhívja a közönség figyelmét, hogy a személyazonossági igazolványát november 15-ig mindenki váltsa ki, mert ezután a határidő után semmiféle újabb haladékot nem fognak engedélyezni és mindazokat, akik nem váltják ki a személyazonossági igazolványukat, a törvény szigorával fogják büntetni.

Ezzel kapcsolatosan felhívja a rendőrkezes az állami tisztviselők figyelmét, hogy a személyazonossági igazolványaikat, ők is kötelesek kiváltani. Semmiféle más igazolvány nem érvényes, a katonai hatóságok a személyazonossági igazolványt fogják a szükséges pecséttel ellátni és

azokat a köztisztviselőket, akik nem váltják ki a személyazonossági igazolványukat, szintén súlyosan megbüntetik.

A 15 éven felüli iskolásgyermekek személyazonossági igazolványait az iskolák igazgatója köteles kiváltani. A gyermekek személyi iratai, az iskolák igazgatóságainál vannak, tehát felhívja a rendőrkezes az iskolák igazgatójainak figyelmét, hogy szerezzék be a rendőrségtől a szükséges űrlapokat és intézkedjenek a személyazonossági igazolványok kiváltása iránt. Az iskolás gyermekek személyazonossági igazolványainak ki

váltásáért az iskolák igazgatói teszik felelőssé.

Dr. Clonta rendőrkezes a személyazonossági igazolványok kiállításának megkönnyítése végett különböző intézményeknek, hivataloknak, stb. kiadott űrlapokat kiállítás céljából. Tekintettel arra, hogy a személyazonossági igazolványok kiállításának határideje nov. 15-én lejár, a rendőrkezes felhívja az összes intézmények, hivatalok, stb., figyelmét, amelyek ilyen űrlapokat vittek el, hogy ezeket az űrlapokat 24 órán belül — olyan állapotban, amilyenben vannak — feltétlenül szíjazassák vissza a rendőrkezes irodájára.

Bulgária is leszere

Belgrad. (Avala.) A bolgár nagyvezérkar hivatalos jelentése szerint Bulgária november huszadikán leszere és hazaküldi mindazokat a behívottakat, akiket a nemzetközi helyzetre való tekintettel hívtak zászló alá.

gyan is áll a dolog.

A vizsgálat nem is tartott olyan sokáig. A végén a professzor megveregette a vállamat és kijelentette, hogy pár hét alatt rendbejövök. És most számomra igen kínos kérdés motoszkált bennem. Én nem vagyok gazdag. Nem vagyok milliomos, vajon mennyit kellene a professzornak adnom? A hírneves tanár, — mintha érezte volna, hogy bennem mi megy végbe, beszélgetni kezdett velem. Csak később bjttem rá, hogy tapintatos formában kifaggatott életkörülményeimről, arról, hogy miből élek. Mielőtt bucsura került volna sor, váratlanul így kiáltott fel:

— Az ön esete asszonyom,

végtelenül egyszerű. Olyan egyszerű, hogy ezért nem is fogadhatok el öntől honoráriumot. Vannak azonban emberek, akik, ha bajba jutnak, azt szokták mondani, hogy jaj csak kimeneküljek a bajból, ennyit és ennyit adok Szent Antalnak. Ön most kimenekül egy ilyen bajból. Miután azonban én nem vagyok sem szent sem Antal, erre kérem, hogy ebbe a perselybe helyezzen el pár shillinget.

Máig is áldom héthársi Neumann professzor emlékét.

Legendakör veszi körül. — Hogyan segítette a szegény orvosokat, hogyan karolta fel a tehetségeket. Hogyan él együtt a fiatal orvostanhallga-

tókkal, hogyan irányította és vezette őket. A Beethoven kávéház törzsvendége volt, ott vitatkozott a fiatalokkal. Tekintélyét nem használta ki abban a formában, ahogy azt mások teszik. Közlékeny volt. Emberi volt minden gesztusában. Közelébe sem tudott férközni az irigység. Koliégái rájongva beszéltek róla. A fiatalok lelkesedéssel érte. Megérdemelte.

Csak azt az egyet nem érdemelte meg, hogy egy politikai tornádó és vihar elsodorja.

Élt mint az igazi ember. — Meghalt, mint egy igazi ember. Egy igazi hős, aki vállalta azt, amit a sors reá kimért.

(h. á.)

Külvárosi gyermekek színháza

Izgatott gyermekcsereg töltötte meg f. hó. 5-én, vasárnap délután a kolozsvári Davila színházat. A „Munkás Atheneum” női csoportja, a helybeli „Vöröskereszt Egyesület” támogatásával gyermekelőadást rendezett. Az Iris- és Felek-telepi gyermekek, gyári munkások, kültelki szegény emberek gyermekei voltak a szereplők, az előadás célja: az összpontosított családtagjainak segélyezése.

Gyermekek tanultak táncolni, gyermekek szavaltak és játszottak színházat, hogy a náluknál is szűkösebb helyzetbe jutott gyermektársaik sorsán segítsenek. A Munkás Atheneum áldozatkész női serege tanította be a számokat, nem ki-mélték sem időt, sem fáradságot, hogy a kenyér nélkül maradt bevonultak hozzátartozóin ha a legkevesebbet is, de segítsenek. A Vöröskereszt Egyesület vezetősége, elismeréssel adózva, a munkásnő szervezet társadalmi segélyezésre törekvő munkássága előtt, együttműködése jeléül ünnepi szónokot küldött, ki szép beszéddel üdvözölte a megjelenteket.

A Munkás Atheneum asszonyai által rendezett gyermekszínház azonban nem csupán a munkásnyomor enyhítése szempontjából jelentős. — Általa olyan külvárosi gyerekek tanultak szaválni, színházat játszani, akik otthonukban, uccabeli társaik között semmiféle szellemi ösztönzést nem kaptak. A próbák folyamán, a színházterem közönsége előtt vágy kellett ébredjen ezekben a gyermekekben az élet magasabbrendű megnyilvánulásai iránt, meg kellett sejtsek, hogy lehet szebben és jobban élni, mint ahogy gyermeki világukban eddig tudatosult. Letagadhatatlan a külvárosi gyermekek műkedvelő előadásainak népszerűsége, kultúraélesztő szerepe s nyomban feltolul a kívánság, hogy szükséges lenne a külvárosokban állandósítani a gyermekelőadásokat. Itt aztán alkalom adódna egyrészt az előadók és a hallgatóság fokozott szellemi, művészi nevelésére, másrészt a jelenleginél magasabb színvonalú műsor betanítására. Ehhez természetesen megfelelő gyermekdarabok kellenének, amiben sajnos — a rendezők állítása szerint — nagy hiány mutatkozik.

Mindenesetre a Munkás Atheneum asszonyainak gyermekszínháza a jótékonysági segély mellett, le nem becsülhető kulturteljesítmény. p. é.

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok, — Singer gépkatrések raktáron. — Autogén hegesztést és **petroleum gyorsfűző javítás** garancia mellett vállalom.

Jakab műszerész Str. Avram Iancu No. 5.

Cukorkagyárok! Cukrászok! Pékek!

Cukorszirup
Excelsiorvaj
Vanillin

Oehme & Baier méregmentes festékek
Oehme & Baier olajok

s mindenféle a szakmába vágó vegyicikkek állandó raktára

Ullmann József és Fiai

Oradea, Piața Mihai Viteazul No. 8. — Telefon 26-77.

Látogatás a Westerplatten

(Danzig.) A dirschauhi hid után Danzig irányába vettük utunkat. Itt már nem lengyel területen haladtunk, hanem a régi Keletporoszország útjain, majd Danzig szabadváros területére lépünk.

A városban teljes forgalom. A berlini városképhez viszonyítva, az első, ami feltűnik, hogy

itt nincs semmi elsötétítés, mindenütt világítanak az utcai lámpák.

Az üzletek mind nyitva, de vevő aránylag kevés akad — ami érthető is, hiszen már

itt is bevezették a Bezugschein-rendszert.

Mint a városban az emberek beszélnek, az első időben nagyon szokatlan volt, hogy nem vásárolhattak úgy, mint azelőtt és hogy a bevásárláshoz előbb a hivatalokban jegyet kell kérni. Az árak hozzávetőleg a birodalom többi városainak az árakkal egyenlők. Nagyon sok a német katona itt is. De sokan vannak a civilek, akik pártjelvény nélkül járnak. A várostól mintegy 12 kilométerre levő liva tengeri gyógyfürdőhelyen helyezték el a balti államokból hazatelepített németek egy csoportját.

A WESTERPLATTE

a danzigi tengerpart 1 négyzetkilométer nagyságú területe Kis terület, amely azonban leg-híresebb részévé vált Danzig-nak.

Zuhogó esőben, a tenger feől jövő őszi szélben értünk ki a kis csatornák között a Westerplatte régi kapujához. Azért irom kapujához, mert ez az egész terület annakidején teljesen be volt kerítve egy 2—2 és félméter magas vörös téglafallal. Ma ennek a falnak csak a romjai, csak a vas sáncok meredeznek ki a földből öt méterenként, amelyek a falnak a támasztékot adták. Az erős tűzvérségi tűz teljesen tönkretette. Első pillanatra, ami feltűnt az, hogy a fák mintha három méter magasságban egysze-

re leborotváltak volna. — Egyiknek sincs koronája, levele, csak a fiatal törzsek, — amelyeket gépfegyverrel ronsolt meg, — merednek kopaszon felfelé. Ennek az oka az, hogy a Westerplatte a Schleswig-Holstein iskolahajó is lőtte és a hajóágyuk nem magasra lönek, hanem inkább vízszintes irányban. Így ezeknek a tüze borotválta le a fák koronáját. A szélőtűt fal közelében futóárok, földhányások és kisebb fedezékek. Az utak mentén az Arbeitsdienst sárga karszalagos emberei dolgoznak. A kidöntött és szétlőtt fákat gyűjtik össze és rakják egy rakásba, az utakat pedig ismét járhatóvá teszik és örszergyűjtik a szanaszét maradt felszerelési tárgyakat.

A Westerplatte közepén állt a lapostetejű emeletes ház. Kívülről úgy festhetett, mint egy modern, világos-rózsaszínre festett nagyobb családi ház. Ez az épület is erősítés volt. A homályos üveggel fedett pinceablakok egy-egy lőrést takartak. A pincében külön elektromos centrálé, levegőtisztító készülék, élelmiszer-raktár és az épület sarkain pedig egy-egy kisebb gépágyú val és gépfegyverrel felszerelt helyiség. Még ma is láthatók a beépített sínek, amelyeken ezek mozogtak, felettük a hallócső, amelyen keresztül kapta a legénység ezekben a helyiségekben a parancsot az emeletől. Külön akkumulátorral felszerelt villamoslámpák és fűtés. A lapos háztetőn három méter átmérőjű óriási lyuk tátong, amelyen csak

azért nem esik be az eső, mert ideiglenesen bedeszkázták, — az emelet padlóján folytatódóan ez a hatalmas nyílás tátong egészen a földszintig. Az épületet egy repülőbomba találat érte.

E ház mögött egy kisebb földszintes épület áll. Ez volt a parancsnoki épület. Bent a házban a falon a telefonok, jelzőkészülékek helyei, a földbe lemenő kábelek, amelyek földalatti vezettek az egész Westerplatten szerteszét. Központi fűtés a szobákban, elektromos árammal fűtött konyha.

Most szedik össze a mindenfelé elszórt úgynevezett „sündisznókat”, — tühegyes kis ekéket, amelyeket akár-hogy is dobnak le, egy hegye mindig felfelé néz. Ezeket azért szórták szét, hogy az előre nyomulók akár csizmával belelépjenek, akár a lovak patájába belemenjen, vagy egy autó pneumatikáját tegye tönkre.

A legborzalmasabb látvány azonban mégis csak az a beton bunker, amely a Westerplatte szélén állt és amely stratégiai szempontból legfontosabb pontja volt az egész területnek. Körülbelül 8—10 méter átmérőjű, gombaalku betonerősítés lehetett.

Most már csak a teljesen szétrombolt, darabokra tört betonarabokból, elegendő vassínkből látszik, hogy milyen erős volt.

Előtte közvetlenül, alig félméternyire, mint egy öt méter mély gödör éktelenkedik, amelynek az átmérője vagy tíz méter. Ide, erre a helyre esett az 500 kilós német repülőbomba. Ennek a bombának a robbanásánál keletkezett légnyomás emelte levegőbe ezt a vasbeton kiserődöt és őlt meg pillanatok alatt tizenöt embert, akik bent tartózkodtak. Az egymás hegyén, hátán levő szürke romhalmaz között még ma is lehet egy emberi testrészt, lábat látni, amely a mázsás betontömbök közé szorult s eddig még nem lehetett kiszabadítani. Ezek körül keletkezett bűz terjeng, ami érthető is, hiszen már több hét óta ott hevernek a holttestek.

oroszi Marton István

Staniol-papír, felír és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Edé cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint 20 év óta fennálló **bélyeggyűjteményem** mellett működök

DOMBORNOMDA

üzemet kibővítettem a „WESTEND” cég megszűnése folytán birtokomba került rotációs géppel, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű dombormunkát a legszakaszerűbb kiállításban, a legizlésebbébb kivitelben rövid idő alatt a legolcsóbb árban elkészíthetek.

Tisztelettel

ROSENFELD LIPÓT

Str. General Moșoiu 1.

Kétszáz ezer ember őrzi állandóan Hitlert

A müncheni merénylet alkalmával szenzációs adatok kerülnek napvilágra a Führer személyes őrzetéről

A politikai vezetők életét mindig fenyegeti veszély. Éppen ezért, hogy ettől megóvják őket és életüket biztosítsák, fantasztikus védelmi szervezettel építenek köréjük, amelyet gyakorlatban szinte lehetetlen kijátszani. Ime a „Journal de la Femme” így írja le a Hitler személyét őrző gárda megszervezését.

Az első kategória, amely a kancellár életét őrzi, a Gestapo, amelyet Himmler irányít. Kétszáz ezer fekete egyenruhás ügynökből áll ez a szervezet, amely Németország igazi ura. Éjjel-nappal őrzi Hitler életét, amelyért felelős.

A Gestapo tagjait a leg gondosabban válogatják ki és minden ügynöke parancsokat adhat a helyi rendőrségeknek, ha Hitler abba a városba érkezik. Ha Hitler utra kél, utvonulát ezernyi Gestapo-ügynök árasztja el és a szó szoros értelmében megszállva tartja az ut minden pontját. A gyanus egyéneket biztonsági őrzetbe helyezik.

Ez a kétszáz ezer ember ezredbe van beosztva és a főbb központokban állandó ellenőrzést gyakorol a rendőrség felett.

A Gestapo fantasztikus adatai

Amint valamely Gestapo-ezred értesül arról, hogy a Führer az ő körzetéhez érkezik, kezdetét veszi a munka. Az SS legények minden egyes házat meglátogatnak. A családapával közlik, hogy személyesen felelős minden családtagjának magatartásáért. A penzióknak és szállodáknak tilos új vendéget befogadni, míg a Führer a városban tartózkodik. Miután ezeket az óvintézkedéseket megtették, kezdődik a felvonulás megszervezése.

A felvonulók első kiválogatása a rendőrség feladata. A legmegbízhatóbb párttagoké a megtiszteltetés, hogy a felvonulók sorát megnyithatják. Azután a párt többi női és férfitagjai következnek. Abban a pillanatban, amint a Führer a városba érkezik, a Gestapo többé sehol sem látható. A házakban, fák tetején, kerítések mögött bujnak meg felfegyverkezve és azzal a határozott utasítással, hogy minden gyanus mozdulatra azonnal löjjenek.

A felvonulás alatt a rendőrség első sora a tömeg felé van fordítva, hogy szemmel tartson mindenkit. Ha valaki bármilyen gyanus mozdulatot tesz, a rendőrség azonnal ráveti magát.

A Führer autójában törhetetlen üveg mögött ül. Mellette a Gestapo tisztje.

Az autó célhoz ér. Ha szabad téren mond beszédet, ugyan csak törhetetlen üvegrács veszi körül.

Tizenkétezer ember Hitler személyes gárdája

A Gestapo ellenőrzi a rendőrséget, a Gestapot pedig Hitler személyes gárdájának tizenkétezer tagja ellenőrzi, az úgynevezett „Leibstandarte”, amely négy ezredből áll és Hitler legközelebbi őrzetéről gondoskodik.

Ha a Gestapo tagjait gondosan válogatják ki, elképzelhetjük, milyen vizsgálaton megy át az, akit a Leibstandartba osztanak be. A párt legfiatalabb atlétáit osztják be ide, a legkisebb is közülük eléri a 180-as magasságot. Mind többszörösen kipróbált, hálkészhive a Vezérnek. Egyenruhájuk ugyanaz, mint a Gestapoé, csak övükön ott viselik a régi porosz gárda jelmondatát: „Meine Ehre ist die Treue”, a hűség az én becsületem.

A gárda vezetője Joseph Dietrich és gárdájának tagjai soha, egyetlen percre sem hagyják őrzetlenül Hitlert, legyen az a kancellária termeiben, vonaton, repülőgépen, vagy minisztériumok körében.

E fantasztikus adatok után annál csodálatosabb, hogy a müncheni merénylet mégis megtörtént.

Hitler megjelenik a müncheni áldozatok temetésén

(München, DNB.) A müncheni merénylet áldozatainak szombat délelőtti temetésén Hitler kancellár is megjelent, aki a koporsókra koszorút helyezett el. Az emlékbeszédet Hess Rudolf Hitler helyettese mondta el. A koporsók előtt egész éjszaka tartott a közönség felvonulása. A koporsók mellett rohamosztagos diszórás állt őrt.

A sebesültek állapota az utolsó 24 óra alatt javult.

Mit ír a német sajtó a merényletről

(Berlin, DNB.) A német sajtó a merénylettel kapcsolatban kifejti, hogy a német nép a merénylet után jobban csoportosul Hitler kancellár mögé, mint valaha. A lapok teljes terjedelmében közlik Himmler rendőrmiszter részletes jelentését. Eszerint szakértőkből álló bizottság megállapította, hogy a merényletet nagy körültekintéssel és pontossággal szervezték meg. Igen óvatos és igen finom munka

volt az egész merénylet. A müncheni sajtó szerint a merénylet színhelyén rendkívül fontos megállapításokat tettek. Így kitűnt, hogy az óraművei ellátott és beállított polgárpaserkezetet nem a sör-csarnok tetején, hanem a főtartó oszlop alatt helyezték el, nyilván azzal a szándékkal, hogy az oszlop megsemmisülésével beszakad a hatalmas tető. Ez alkalommal este 10 óráig kellett volna Hitlernek a sörházban tartózkodnia,

technikai okok miatt a különvonatnak azonban félórával előbb kellett elindulnia. A müncheni lapok annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a merényletet csupán a helyi viszonyokkal tökéletesen tisztában levő egyének készíthették elő. A német sajtó természetesen az angol titkos szolgálat ügynökeinek sorában keresi a tetteseket s Angliát vádolja nyíltan a merénylet megszervezésével.

Miért hosszabbították meg a Siegfried-vonalat az Északi Tengerig?

Kivételesen most nem a zsidókat gyanúsítják a müncheni merénylettel

A „Curentul” tegnapi számában berlini külön tudósítója továbbá jelenti:

A Hitler elleni merénylet rendkívüli benyomást keltett, Berlinnek szokatlan külsőt kölcsönöz. Az utcákon nagy az élénkség. A Wilhelmstrassen és Wilhelmplatzon a tömeg szavalókórusban követeli, hogy a Führer jelenjen meg a balkonon.

Berlinbe való bevonulása-kor noha Hitler csukott autóban jött, lelkes rokon-szenvűntetés tárgya volt.

Magától értetődik, hogy politikai szempontból nem közömbös, hogy egyéni akcióról, vagy megszervezett összeesküvésről van szó. Fontos tudni, azt is, hogy idegen ügynökök együttműködtek-e. A vizsgálót ebben az irányban terjesztették ki.

A gyanúok nem hiányoznak. Elegendő, ha Guslov Wilhelm svájci meggyilkolására és von Rath párisi követségi tanácsos meggyilkolására gondolunk.

A zsidók ellen most nem hoztak különleges intézkedéseket és nem is előrelátható.

A bombarobbanás nem lehetett egyetlen személy műve. A merénylőknek ismerniük kellett az ünnepség tradícióit — valamint a pokolgép mechanizmusát. Mindenesetre elégendő lett volna néhány perc késedelem és

Hitlert és kíséretét 3 méter magas kötörmelek temette volna el.

Most a német lapok az isteni gondviselésnek tulajdonítják Hitler megmenekülését.

Hitlernek bizonyára súlyos okai lehettek arra, hogy korábban hagyja el Munchent. Legutolsó beszéde máris sejtetni engedte, hogy rövidesen nagy események történnek. A politikai fantázia ilyenkor működik, mégis hinni lehet, hogy a német politikát továbbra is a realitás hatja át. Bizonyos azonban, hogy

most már szó sem lehet a semleges uralkodók békeközvetítésének figyelembevételéről.

Katonai szempontból igen fontos tény, hogy a Siegfried vonalat az Északi Tengerig hosszabbítják meg.

magának mi a véleménye, ki követhette el a merényletet: az Intelligence Service, vagy a Gestapo?

— Instállok, tekintettel arra, hogy ott, ahun a Vezér beszil, az Intelligencek közül nem igen mehet be senki, még is azt kell higgyem, hogy inkább a párisi rádiójának van igaza, oszt valamék buzgó nemzeti szocijalista hejezte el a pokolgépet, hogy a beazidnek biztos „bomba”-sikere legyen.

— És miért lett volna szükség erre?

— Azt én nem tudhatom, de mindenesetre gondolom, hogy éppen azért hejezték el a söröspincébe a bombát, hogy koccinthaaccsanak egymással a párttagok. Egymás fejével.

— És a 900 ezer márká vérdíjnak vajjon lesz-e hatása?

— Én a magam részéről kevésnek tartom a díjat. Csak ennyit adnak egy sikertelen merényletért? Mennyit attak volna vajjon, ha sikerül?

— Mit gondol, behatolnak a német csapatok Hollandia területére?

— Mijután már az egész határ víz alatt van, most már Hollandijába is csak tenger alattjáróval kéne menni. Osztan egyelőre örülnek, hogy kín vannak a vízből, akarom mondani a sör-csarnokból, sem hogy újabb vízbe gázoljanak.

IPAROS UJSÁG

Iparosság figyelmébe

A Textil és Ruházati cég légvédelmi előadás sorozatot kezd úgy tagjai, mint hozzátartozói és alkalmazottai részére, valamint a bőrfeldolgozó, fodrász, husiparosok, órák és ékszerészek, továbbá ezen iparosok hozzátartozói és alkalmazottai részére és azon iparostársak részére, kik az eddigi légvédelmi kurzusokon nem vettek részt.

A légvédelmi kurzus első előadása f. hó 13-án hétfőn este 8 órakor kezdődik a Munka Kamara helyiségében. Str. General Mosoiu, a további kurzusok is mindenkor hétfő esténként lesznek megtartva s arról előzőleg mindenkor hírlapilag értesítve lesznek.

Textil és Ruházati Cég elnöksége.

A Textil és ruházati cégbe tartozó férfiszabó iparosok felkértek, hogy f. hó 14-én, kedden este 8 órakor a Kereskedelmi Csarnok épületében. Piata M. Piteazul 6. első emelet, a Céhünk helyiségében tartandó férfiszabó taggyűlésen saját érdekükre való tekintettel, feltétlen megjelenni szíveskedjenek. Napirend: Igen fontos szakmai ügyek. Elnökség.

A Textil és ruházati cég igazgatósága f. hó 15-én szerda este 8 órakor a Céh helyiségében (Keresk. Csarnok épület, első emelet) ülést tart, melyre minden egyes igazgatósági tag megjelenését kéri az elnökség.

A Textil és ruházati cég sajtóbizottsága minden szerda este 8 órakor a cég titkári hivatalában tagjai rendelkezésére áll.

A Textil és ruházati cég titkári hivatala M. Viteazul 6. Keresk. Csarnok épület első emelet, minden délelőtt 10-től fél 2-ig valamint szerda este 8 órától tagjai rendelkezésére áll.

A Bőrfeldolgozó kisiparosok Céhe értesíti tagjait, hogy folyó hó 13-án este 8 órai kezdettel sorozatos gázvédelmi előadást tart. Jelentkezni lehet vasárnap délelőtt céhünk irodájában, Str. Tache Jonescu 1. Továbbá azok a bőriparosok, akiknek még nincs rendezve iparigazolványuk, haladéktalanul jelentsek be irodéktalanul jelentsek be irodájaink figyelmét, hogy e hó 19-én d. e. 10 órakor a Munka kamara nagytermében rendkívüli közgyűlést tartunk nagygyon fontos tárgysorozattal. Igazgatóság.

Magyarság

1 lej, mégis mindent megtud belőle.

Kérje minden trafikban!

A „SISU” NÉPE

nem ismeri a panamát, ragaszkodik a nyelvéhez, imája a munkát és bizik a jövőben

Beszélő számok a mai Finnországról

Sisu — ez a furcsa kis finn szó nehezen fordítható le magyarra, pedig jó lenne megtanulni. É lágy, susogó, simogató szó keménységet, makacsságot, elszántságot, határozottságot jelent, amellyel a finnek céljaik felé haladnak.

A sisu a finn lélek legfontosabb alkotóeleme, ez tette képessé őket arra, hogy a félvezredes ényomatás alatt is megőrizze nemzeti jellegüket és ellenálljanak minden idegen befolyásnak. Izgatószer a sisu, ez dolgozik a világhírű finn atlétákban és ennek köszönhetik csodálatos eredményeiket a Nurmik, Mäkilik, Pekurit.

De a makacsságon, keménységen kívül van más értékes tulajdonsága is a finn jellemnek. Ilyen például a becsületesség, tisztesség. A finn úgy becsületes, mint például az olasz heves, a német alapos. Mikor olvastunk Finnországban elkövetett panamákról, sikkasztásokról? Azt hiszem, soha. Legendák szólnak a finn becsületességről és ezek a legendák mind igazak.

Az ezer tő országában he- teken át nem lát az utas rend- őrt, vagy csendőrt, mert nincs rájuk szükség. A helsinki pá- lyaudvaron az utas nyugodtan odatámaszthatja értékes tar- talmu bőröndjét a falhoz, el- mehet órákra és amikor visz- szatér, csomagjait érintetlenül találja. Próbálna meg ezt más- hol. Ugyanigy őrizetlenül hagyják a fürdőzők ruháikat a tengerparton, még egy zseb- kendő sem tűnt el soha.

A városok közti autbuszok magánkezekben vannak. Ka- lauz nincs, a sófőr veszi át a viteldiját és jegyet nem ad. — Ugy számol el este gazdájával hogy leakasztja nyakából a táskát, átadja, ami benne van, az a bevétel. Sokszor megtör- ténik, hogy pénzküldeményt is biznak rá elismervény nél- kül. A kézbesítéskor ő sem kér nyugtát. A kávéházakban, vendéglőkben a telefon mel- lett persely van, a pénzt be- szelgetés után kell bedobni, — még sem fordul el, hogy vala- ki „elfelejtkezze” a persely- ről, — hacsak nem külföldi az illető.

rasztás is megerősödött. Mig 1901-ben százezer telekbirtokos volt az országban, 1934-ben 450 ezerre szaporodott a számuk. Ugyanez évben a mezőgazdasági birtokok száma 570 ezer volt. Nagybirtok jóformán nincs. Jelen pillanatban az a helyzet, hogy száz hektáron felüli birtokok a művelt területeknek mindössze 6.1 százalékát teszik ki, a többi földterület megoszlik a kis és középbirtokosok között. 110 ezer olyan gazdálkodó él Finnországban, akinek 3—10 hektár földje van és 51638 birtokosnak 10—25 hektárig terjed a földje. A finnek kemény emberek és keményen dolgoznak, a nehézségek nem riasztják őket vissza. Példa erre a világhírű finn papiros, amely egyik legfontosabb kiviteli cikke az országnak. Már a 17-ik században működtek papirgyárak az országban, a múlt század közepe felé pedig rendkívül fellendült a finn papirgyártás és elterjedt a cellulóze gyártás is. A finnek legfontosabb piaca Oroszország volt. A forradalom után az orosz piac megszűnt. Ekkor kezdtek új piacokat keresni és hamarosan találtak is. Legjobb vevőjük Anglia, amely fájuk, papirosuk legnagyobb részét átveszi. De Anglián kívül még legalább 40 országba exportálnak papírt, kartont, ujabban pedig porcellán és üvegáruikat támasztanak erős versenyt a német árunak a dél-amerikai piacokon.

Finnország népe a most folyó finn-orosz tárgyalásokat nagy nyugalommal szemléli, az az érzése, hogy a veszély, mely fenyegeti, nem oly végzetes....

A világ legnehezebb nyelve

Csodálatos ereje van a finn nyelvnek. Itt is megnyilvánul a sisu, mert a finnek makacsul ellenszegülnek minden olyan törekvésnek, mely alkalmas megrontani a nyelvet.

Nem tűrik meg az idegen szavakat, nyomban átalakítanak mindent saját hangsúlyuk és kiejtésük szerint. Az idegenek nehezen tanulnak meg finnül, melyet a világ legnehezebb nyelvének tartanak.

Am maguk a finnek szerelmesei nyelvüknek. Sokszor megtörténik, hogy előkelő társaságban hirtelen, egyes vidékek nyelvjárását kezdik beszélni, és egyáltalán nem szégyenlik zamatos tájszavaikat, sőt: fitogtatják azokat.

Kevesen tudják, hogy Finnországban is van irredenta mozgalom, ha nem is hangos, de annál álhatosabb. Az Oroszországhoz tartozó Kelet-Karjalában igen sok finn lakik. A karjalai finnek abban különböznek a hámei finnektől, hogy sokkal vidámabbak, szeretnek nótázni, valahogy jobban hasonlítanak temperamentumukban a magyarokhoz, mint a higgadt, nyugodt csendes hámeiek.

Finnország néprajzi alapon követelhetné Kelet-Karjalát, a mely most önálló köztársaságként a szovjetköztársaságok között szerepel. Ez a kérdés is szóba került a most zajló finn-orosz tárgyalásokon.

Rendkívül szerencsés Finnországban a vagyonelosztás. — Tulajdonképpen ez az alapja a lakosság elégedettségének. 1931-ben mindössze 12 embernek volt 6 millió leinél nagyobb évi jövedelme és csak 6 embernek volt 200 millió leinél nagyobb vagyona. De már 2582 személy 3 millió leinél nagyobb összeget mondhatott magáénak. Az utóbbi harminc év alatt a Kallio-féle földreform következtében a pa-

Tokió támadást készít elő Hollandia ellen?

Stockholm. Amszterdami jelentés szerint a holland kormány péntek este megkezdte minisztertanácsa a késő hajnali órákig elhúzódott. A minisztertanács befejezése után a holland kormány azonnal összekötöttet keresett a belga kormánnyal, amely pénteken este hasonlóan több órás minisztertanácsot tartott. Amszterdamban úgy tudják, hogy bármilyen konfliktus esetén Hollandia és Belgium egységesen jár el.

Amszterdamban nagy nyugtalanságot keltett néhány japán tengeri hadmozdulatok-

ról érkező hír: Hollandiában attól tartanak, hogy Tokió támadást készít elő Hollandia ellen.

A péntek este megtartott Holland és belga minisztertanácsokról még nem adtak hivatalos jelentést.

Varrógépet és kerékpárt

javitok, veszek és eladok. — Singer gépalkatrészek raktáron. — Autogén hegesztést és petroleum gyorsító javítást garancia mellett vállalom.

Jakab műszerész Str. Avram Iancu No. 5.

— Az olasz király születésnapja. Rómából jelentik: III. Victor Emanuel szombaton ünnepelte születésének hetvenedik évfordulóját. Az uralkodó születésnapjáról az egész olasz sajtó első oldalán emlékezik meg.

— Szalárdon az őszi országos állat- és kirakodó nagyvásár 15-én lesz megtartva.

ÓCSKA
REZET
ólmot és
cinket
magas árban

FERRUM S. A.
Piaja M. Viteazul 4-a. Tel. 29-73.

— A rádió is közvetíti a N. U. F. mai kolozsvári gyűlését. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának mai kolozsvári nagygyűlésén Vaida Vocevod Alexandru királyi tanácsos elnököl. Felső lalnak a gyűlésen Argetoianu miniszterelnök, Vaida Vocevod Alexandru, Giurescu a NUF minisztere, Victor Moldovan a Front főtitkára, a földművesek az ipar és kereskedelem és a ki sebségek egy-egy képviselője. A nagygyűlést a bucarestii rádió is közvetíti.

Borogassa reumás fája
tagjait

DIANA -val

— Különböző kombinációk a Ferdinand király-uti trafikablás körül. Kétszer huszonegy óra telt el a Regele Ferdinand uti trafikablás elkövetése óta, azonban a tetteseket még nem sikerült elfogni. A tegnapi nap folyamán értesítés érkezett Diószegről, hogy az ottani csendőrsparancsnok el fogott két gyanús fiatalembert. A rendőrség bünygyi osztályának közgei Lippai Vilma társaságában kimentek Diószegre. Lippai Vilma azonban a két fiatalembert nem ismerte fel

Egész öltöny kabát, valamint kisebb szövettarabok, ugy-szintén vászonnemű, abrosz, törülköző, damaszt, dftin, flanel és barchet

a régi olcsó mara-
dék árban kapható
Steiner maradekosnál
Calea Victoriei 3, udvarban balra

támadóit. Később a piacon egy tyuktolvajt motoztak meg, aki-nél két gyufás skatulyát — az egyik tele, a másik üres volt — valamint néhány tükröt talál-tak. Tekintve, hogy ilyesmit is árulnak a trafikokban ezt is szembe-sítették Lippai Vilma-val. Lippai Vilma ebben felis-merni vélte az egyik merény-lőt, a tyuktolvaj azonban alibit bizonyított, mert a merénylet idején az egyik korcsmában tartózkodott a barátával. A nyomozást most más irányban bjekeznek kiterjeszteni.

A szerencse versenyében
MERCUR mindig
győzött.

MERCUR
SORSJEGYÁRUDA

November 15. és 18. - án lesz az
al sorsjáték 2 húzása. Kérje és postán küldünk
Önök sorsjegyet.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Helyi
cim:

DACIA (UTAZÁSI IRODA)
ORADEA

BULEVARDUL REGELE FERDINAND 9.

Ujabb

Szenzációs letartóztatás Max Auschnitt ügyében

Bűnrészességgel vádolják a „Sacomet vezérigazga-
tóját, akiről iderült, hogy csekkhamisítás mia-
h lével ü b r ö n b n

(Bucuresti). Az ilfovi tör-
vényszék vizsgálóbírója Max
Auschnitt kihallgatását tegnap
tovább folytatta. A kihallgatás
tegnap délelőtt 10 órától este
7 óráig tartott. Ezzel párhuzá-
mosan néhány vállalatnál és
az Auschnittal üzleti összeköt-
tetésben levő egyes személyek
lakásán is házkutatást tartot-
tak és számos fontos iratot
foglaltak le. Tegnap a vizsgá-
lat érdekében őrizetbe vették

Aronovici, a „Sacomet” tár-
saság vezérigazgatóját, mert
súlyos bizonyítékok merültek
fel bűnrészességre vonatko-
zóan.

Az ilfovi törvényszék ügyé-
sze megállapította, hogy Iosif
Aronovici vezérigazgatót
csekkhamisításért néhány év-
vel előbb jogerősen 6 évi börtönre ítélték és szabadságvesztés büntetését ki is töltötte Galatiban.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a férjgyilkos asszonyt

(Temesvár). A temesvári
büntetőtábla előtt tegnap ke-
rült tárgyalásra Floarea Boan-
ca, Ovarsand községbeli 40
éves asszony és Patroi Petre
szolgalegény bünygye. Mult
év júliusában a parasztasz-
zony szerelmesével, a szolgál-
legénnyel, megölte férjét. A
szörnyű büntettet előre meg-
fontolt szándékkal követték el.
Megvárták, amíg Boanca elal-
szik, majd baltával valósággal
lefejezték. A bíróság a vád-
és védőbeszédok befejeztével,
hosszas tanácskozás után hir-
dette ki ítéletét, mely szerint
Boanca Floareát életfogytigla-

ni és Petroiu Petret 5 évi fegy-
házra ítélte, figyelembe véve
azt, hogy a szolgalegény a
büntetett elkövetésének idejé-
ben még kiskorú volt. Ezenki-
vül a bíróság az elsőrendű
vádoltat 50 ezer lei kártérítés
megfizetésére kötelezte. Ezt
az összeget az áldozat fiának
fogyják kifizetni.

MAGYARSÁG

korán reggel minden
trafikban kapható

Angol repülőgépek Stuttgart, Mannheim és Nürnberg felett

(Berlin. DNB). Angol repülőgépek felderítő repülést vé-
geztek Délkelet-Németország felett. Az angol repülőgép-
ek elrepültek Stuttgart, Mannheim és Nürnberg felett. Egy
angol gép nem tért vissza bázisára.

Hadijelentés

(Berlin. DNB). A német ve-
zerkar kiadott jelentése sze-
rint a nyugati fronton gyenge
járőr és tűzérési tevékenység
volt.

(Páris. Havas). A francia
hadvezetőség jelentése arról
számol be, hogy a nyugati
fronton az éjszaka csökkentett
haditevékenység volt.

(Tokió. Domej). Hata japán
hadügyminiszter kijelentette,
hogy a japán—kinai viszály
megoldása elé váratlan nehé-
ségek tornyosodtak.

(Washington. United Press).
A washingtoni japán nagyköv-
et kijelentette, hogy eddig a
japán kormány hat esetben
kártalanította azokat az ame-
rikai állampolgárokat, akik a
japán—kinai viszály során
kárt szenvedtek.

Házkutatások a francia szakszervezeteknél

(Páris. Havas). A francia
rendőrség házkutatást tartott
az építőipari munkások szak-
szervezetének központjánál.
Ugyancsak házkutatást tartot-
tak más szakszervezeti köz-
pontoknál. Több iratot lefog-
laltak. A házkutatásokra az
adott okot, hogy a szakszer-
vezetek nem helyeselték a
kormány külpolitikáját.

A gázvédelmi előadá- sok további sorrendje

November 16-án A C és D
kezdőbetűsök,

nov. 17-én B kezdőbetűsök,
nov. 18-án E, F,
nov. 20-án G, I,
nov. 21-én H, J,
nov. 22-én K,
nov. 23-án L, M,
nov. 24-én N, O,
nov. 25-én P,
nov. 27-én R,
nov. 28-án S,
nov. 29-én T, U, Z,
nov. 30-án V kezdőbetűsök.

A kurzusok színhelye a Ke-
tolikus Kör, mindennap 3-5
óraig. Mindenki hozza magá-
val gázmaszkját, mert a kö-
zönséget átvezetik a gáz-szo-
bán.

SZINHAZ

Kedden este mutatják be nálunk a Grófkisasszonyt

A Thalia kitűnő prózai együttese kedden este kezdődő őszi ciklusát Harsányi Zsolt nagyszerű vigjátékával, a Grófkisasszonnyal nyitja meg.

Külön meglepetése az előadásnak Fényes Alice, Nagy István és Tóth Elek nagy mulató jelenete a második felvonásban.

Szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap délután olcsó helyáras előadások lesznek, amelyeknek műsorán a Francia szobalány, A tolvaj és Megsértették a miniszteriumot című remek zenés vigjáték szerepel.

Az első előadások műsora a következő:

Nov. 14. Kedd fél 9: Grófkisasszony. (Harsányi Zsolt nagyszerű új vigjáték. Premier bérlet 3. szám.)

Szerda d. u. 5 óra: Francia szobalány. (Olcsó helyárral.)

Szerda este fél 9: Grófkisasszony (Másodszor).

Csütörtök d. u. 5 óra: A tolvaj (Olcsó helyárral.)

Csütörtök este fél 9: Gyümölcs a fán. (Zilahy Lajos legújabb óriási sikerű színműve. Erdélyben első előadás. Premier bérlet 4. szám.)

Péntek este fél 9: Gyümölcs a fán (Másodszor).

Szombaton d. u. 5 óra: Francia szobalány (Olcsó helyárral.)

Szombat este 9: Grófkisasszony (Harmadszor).

Rádió műsor

Hétfő

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. — 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Lemezek. 19.50 Hírek. 20.15 Tánclemezek. 20.40 Hírek. 21 Olasz dalok. 21.40 Operettzene. 22.30 Hírek. 22.50 Kamarazene. 23.15 Lemezek. 23.4 Hírek.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felfröccs. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámok. 13.55 Ritkán hallott operaáriák. 14.30 A 2. honvédszázados zenekara. 17.15 Diákfélóra. 18.15 A magyar nép és a Duna-medence a középkorban. Előadás. 18.45 A rádió szalonzenekara. 19.30 Pallaghy Attila egy. m. tanár előadása. 20.25 Cigányzene. 21.15 Az Operaház zenekara. 23.05 Tánclemezek. 24.20 Cigányzene.

Veszett farkas garázdálkodása Körösbányán

Négy embert mart meg a farkas, kettő meghalt, kettő haldoklik

A megmart tehenek teje 30 embert fertőzött meg

(Déva.) Körösbánya falu az elmúlt napokban a borzalom szokatlan óráit élte át egy veszett farkas miatt. A farkas először a legelőn tűnt fel, ahol két juhokat őrző gyermeket, Lazar Dumitru és Moanea Ahcimot támadta meg és marcangolta össze súlyosan, majd egy kecskét is halálra mart. Alig végzett első két áldozatával, amikor a legelőn feltűnt Lazar Ioan, aki teheneket őrzött. A farkas ezt a fiút is megtámadta és súlyosan megsebesítette, majd több tehenet is megharapott, végül pedig eltűnt a közeli erdőben. A három eszméletlenül fekvő áldozatot a falusiak találták meg és vitték haza.

Másnap az erdőbe ment fát vágni Ramboiu Teodor 66 éves falubeli, amikor ugyanez a farkas hirtelen rátámadt. Elkecseregelt élet-halálharc fejlődött ki ember és farkas között, amelyben, bár súlyo-

san összemarcangolva, az ember győzött.

A négy súlyos állapotban levő embert, a három gyermeket és az aggastyant, a dévai kórházba szállították, ahol az a gyanu merült fel, hogy a farkas veszett volt. A négy áldozatot és a farkas fejét a kolozsvári Pasteur intézetbe szállították, ahol megállapították, hogy a gyanu jogos volt. Másnap Monadrea és Lazar Dumitru meghalt, a másik két áldozat is szörnyű kinok közt agonizál, mivel már a veszteség elleni oltást elkésve kapták.

De kezelés alatt áll Tataresti község lakosságának majdnem a fele, akik, mielőtt még kiderült volna, hogy a farkas veszett volt, ittak a megmart tehenek tejéből. Remélik, hogy ezeknél még sikerülni fog a fertőzés hatását megelőzni.

Hirdetmény a járművek összeírása ügyében

(Folytatás).

Az autók és motorbiklik összeszámlálása és klasszifikálása a nagyvezérkar rendelkezésének megfelelően november 13. és 20. között történik egy, a hadkiegészítő parancsnokság által küldött tiszteletből, a prefektúra, vagy rendőrség kiküldöttjéből és a prefektúra szakértőjéből álló bizottság részéről.

Az autók és motorbiklik jelentkezése november 13-tól az ünnepnapok kivételével naponta délután 16—19 óra között történik a rendőrkészura épületében az alanti sorrend szerint:

November 13-án az 1—300 terjedő bejegyzési számok, 14-én 301—500-ig, 15-én 501—700-ig, 16-án 701—900-ig, 17-én 901—1065-ig és azon felül. November 20-án azok, amelyek helytálló indokok miatt a fenti napokon nem jelentkezhettek.

Azok, akik a megjelölt helyen és időben nem jelentkeznek, hadbíróskodás elé állíthatnak.

A rendőrség a szabályzat értelmében nem adhat ki közlekedési engedélyt olyan autók számára, amelyek az összeírási táblázaton nem szerepelnek.

Négy nappal az összeírás befejezése előtt, tehát legkésőbb november 16-ig kérni lehet, hogy a bizottság szálljon ki helyszínrre az autók összeírásá-

ra, de a kiszállítás a kérvényező költségére történik.

Azoknak az autók és motorbiklik tulajdonosai, amelyek a fenti jelentkezési időpontban rekvirálva vannak, szintén kötelesek a bizottság előtt megjelenni és adataikat a táblákba beírni.

A mezőgazdasági traktorokat nem kell a bizottság elé hozni, de tulajdonosaik irataikkal kötelesek jelentkezni és a klasszálas ennek alapján történik.

EUGEN CLONTA, kvestor
LIVIU PARVU,
a MONT iroda főnöke.

Terményárak

A pénteki piacon némi lanyhulás volt észlelhető. Az árak nem változtak lényegesen, habár a kereslet meglehetősen gyenge volt. Az árak a következőképpen alakultak ki:

Buza a megállapított maximális áron 420 lei mázsánként. Árpa 380—440, rozs 310—330, zab 420—440, tengeri 325—340, csöves tengeri 210—220, napraforgómag 420 lei mázsánként. Fehérbab 1100—1200 lei, olajpogácsa 390—410 lei mázsánként.

A takarmányok tekintetében sem történt lényeges áremelkedés. Itt a következőképpen alakultak ki az árak: Anyaszéna 120—130, lucerna 106—190, hereszéna 160—180, szalma 40—60, búkköny 120—130 lei.

Apróhirdetések

ALLAS

Cipész segéd felvéteték. Str. Costa Foru. Pantea. 4690

Vincellért felveszek. Jelentkezni a délelőtti órákban. Str. Gen. Mosoiu 5. Chis Morse 4691

Ügyes megbízható kifizetőfiut vagy leányt keresek. Balázs, Alexandri 4. 4679

Diótörő munkálányok azonnali felvételre jelentkezzenek. Fehér, diótörőde Avram Iancu 5. 4673

Ujságáros fiukat 14 évestől fix fizetéssel felveszünk, állandó alkalmazásra. Jelentkezni kiadóhivatalunkban.

Zsidó bejáró szakácsnő félnapra jelentkezzen. Str. Ioan Ciordas 8. 4659

Kifizető fiut vagy leányt felvesz lapunk kiadóhivatala. Jelentkezni Piata Mihai Viteazul 4.

Megbízható ujságárosokat és ujságárosnőket a reggeli órákra jó keresettel felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Bihar, Kis- és Nagyszántó községek részére jó jövedelemmel ujságárosokat felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADAS

Eladó sarok ház jómenetelű fűszerüzlettel. Dobrogea utca 38.

RADIO (5 lámpás, hálózati), 1938-as típusu eladó. — Str. Rándunicii 15. 4656

Lakóházaknak

parcellázott terület utcai fronton Iuliu Maniu-ut 63 szám, olcsón eladó. Bővebbet Komlós Testvéreknek Oradea, Str. Nic. Iorga 13.

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Edő cégnél, Piaja Mihai Viteazul 4.

Magyarország

1 lej, mégis mindent megtud belőle.

Kérje minden trafikban!

LAKAS

Berendezett szoba, konyhás lakás bevonulás miatt kiadó. Str. Grivitei 28. 4650

Kétszobás uccai mellékhelyiséges szép tiszta lakás, egyik különbejárattal, dec. 1-re kiadó. Str. Cogălniceanu 2-c. 4665

NYOMATOTT PASZTOR EDE CAGNÉL ORADEA